

Byggematerialer af træbiomasse

Emil Engelund Thybring

Lektor i Trævidenskab

Sektion for Skov, Natur & Biomasse
Institut for Geovidenskab & Naturforvaltning

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Byggebranchen sætter et markant aftryk...

Globale CO₂-udledninger

28 % fra energi til drift

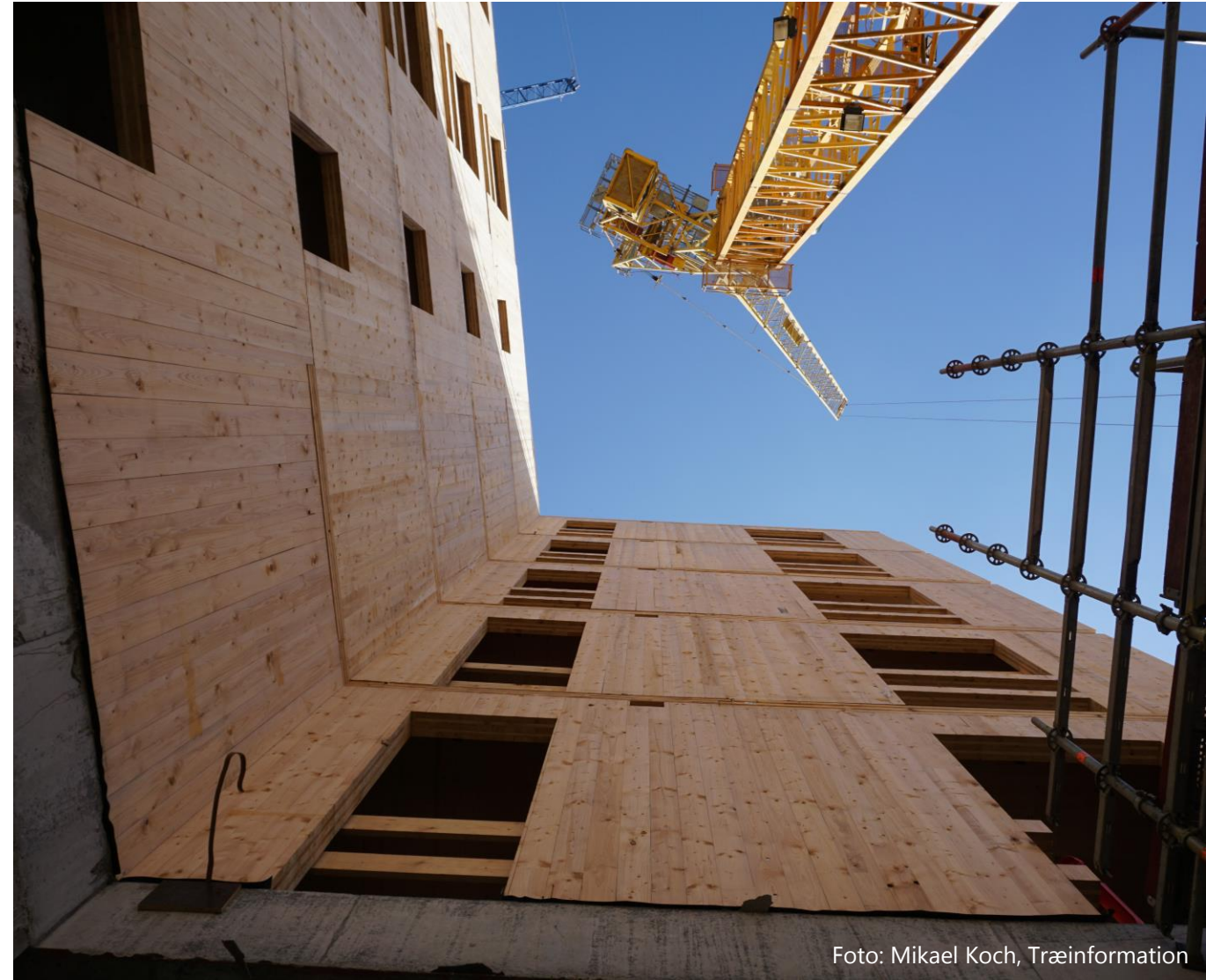
11 % fra materialeproduktion

Globalt forbrug af råstoffer

45 % af udvundne råstoffer

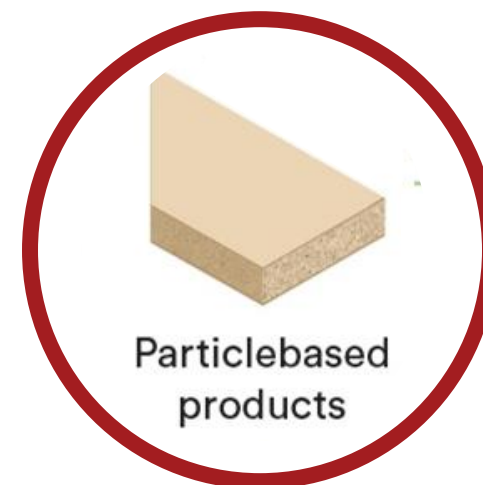
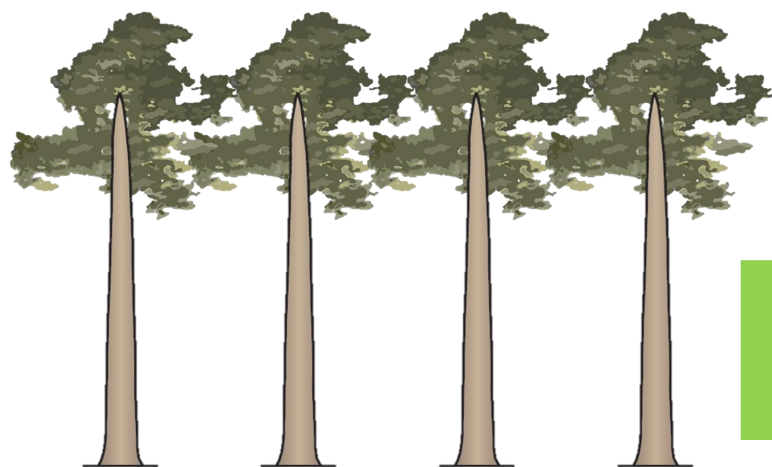
...men branchen er under forandring

- **Byggematerialer af træ** vinder frem i Europa og Nordamerika
- Udvikling er båret af
  - fokus på et **mindre klimaaftryk** og **fornybare råstoffer**
  - **teknologisk udvikling** inden for byggematerialer af træ

Dagens store spørgsmål

1. Hvordan bliver træbiomasse til byggematerialer?

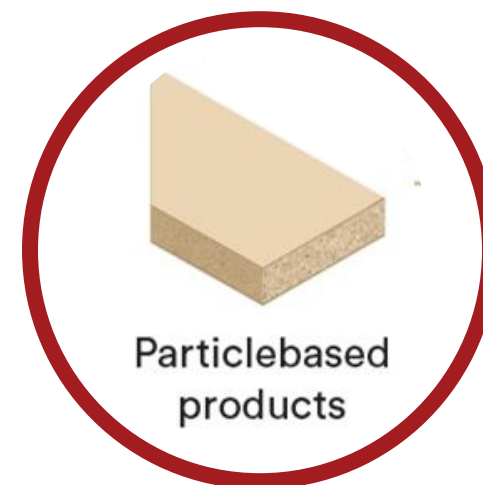
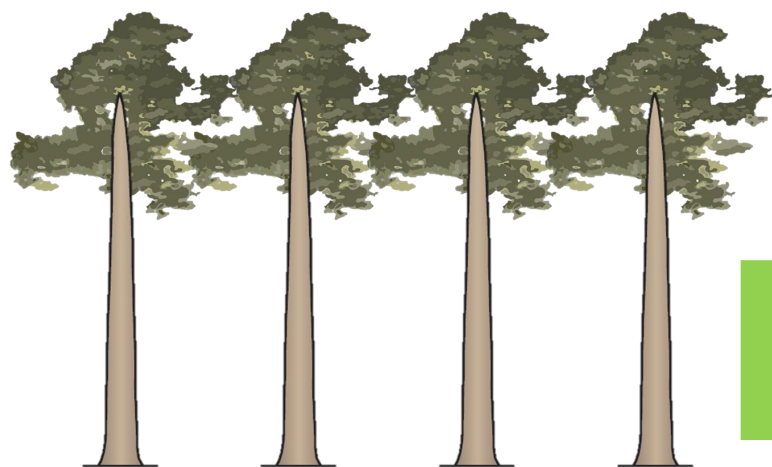
2. Hvordan kan træbiomasse fra skovbruget udnyttes bedre?

3. Hvordan kan træbiomasse ude i samfundet udnyttes bedre?

Dagens store spørgsmål

1. Hvordan bliver træbiomasse til byggematerialer?

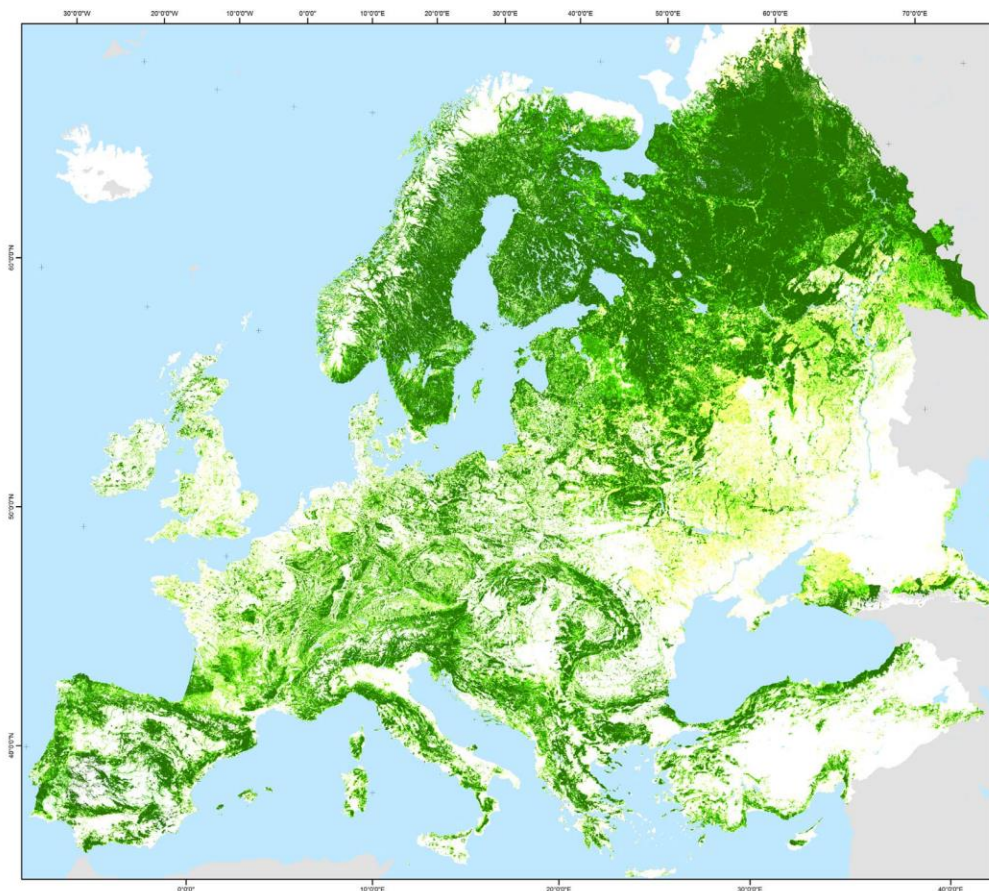
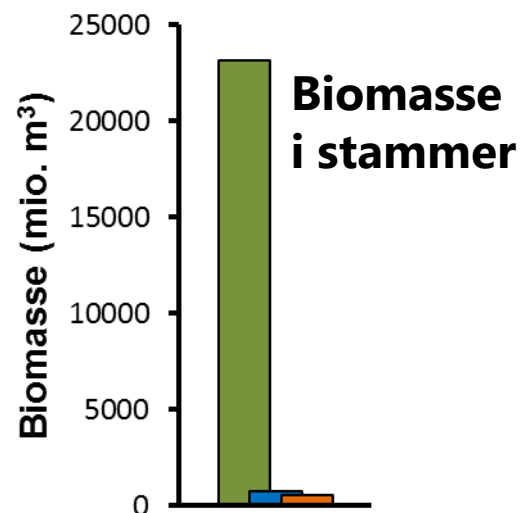

2. Hvordan kan træbiomasse fra skovbruget udnyttes bedre?

3. Hvordan kan træbiomasse ude i samfundet udnyttes bedre?

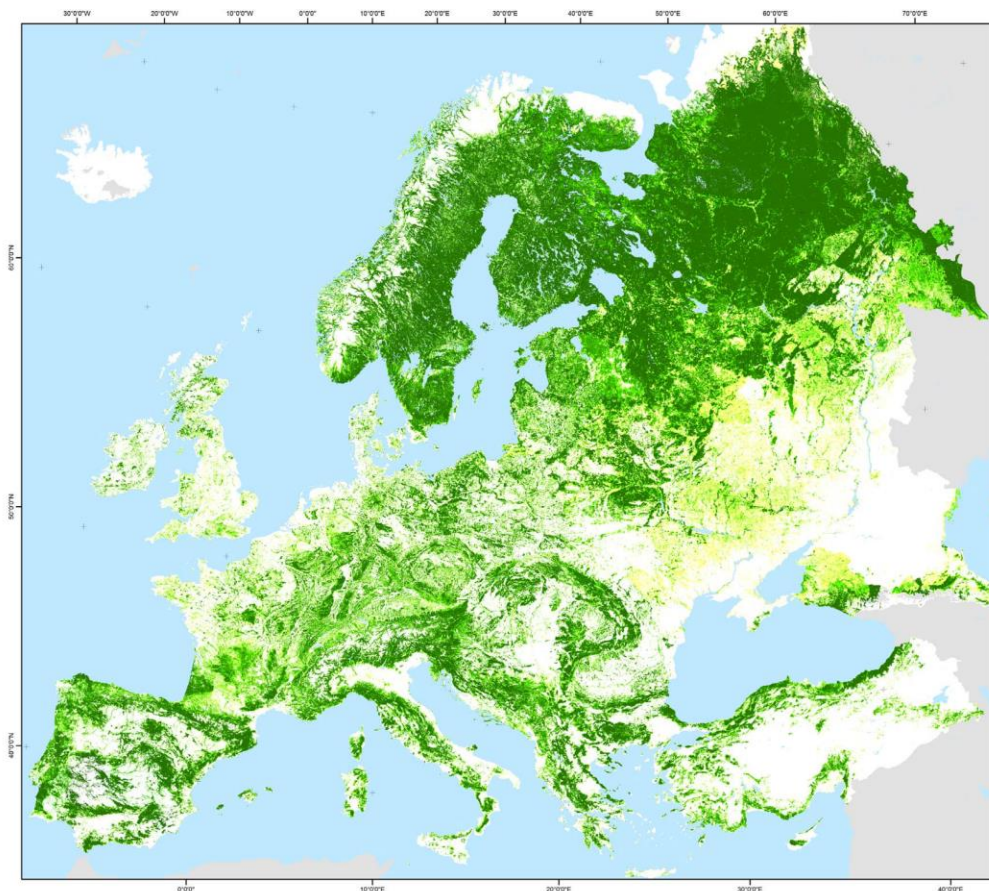
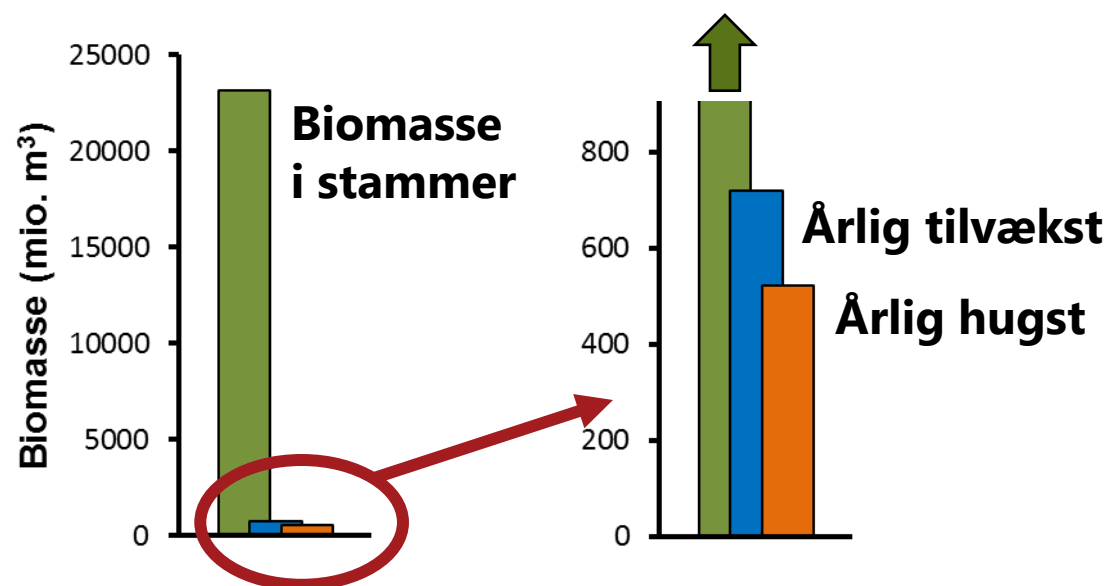
Produktionen af træ i Europas skove

- Mængden af biomassen i de produktive skove i Europa (EU27+UK) udgør **~23.000 mio. m³** (i træstammerne)

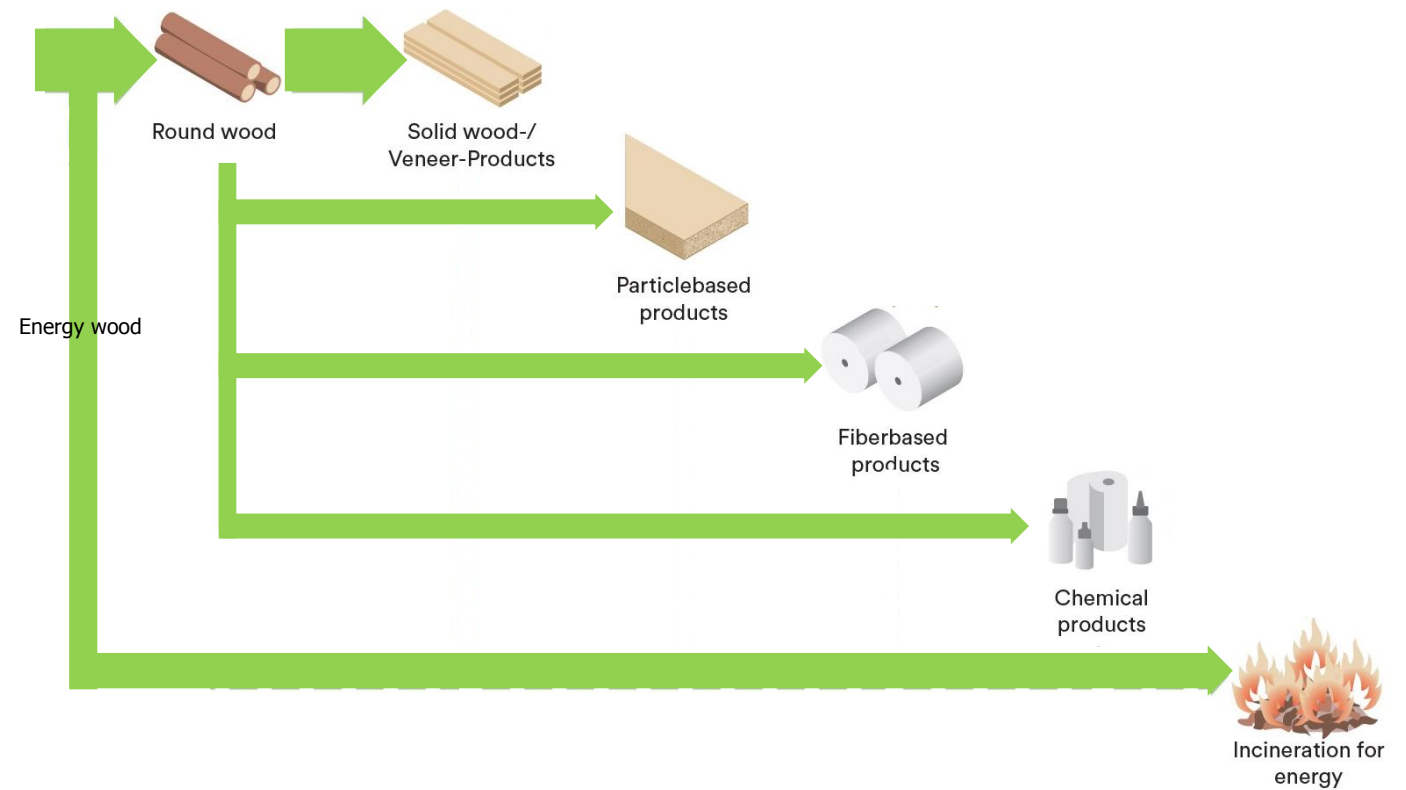

Produktionen af træ i Europas skove

- Mængden af biomassen i de produktive skove i Europa (EU27+UK) udgør **~23.000 mio. m³** (i træstammerne)
- Årligt vokser skovene med **~720 mio. m³** hvoraf **~520 mio. m³** fældes

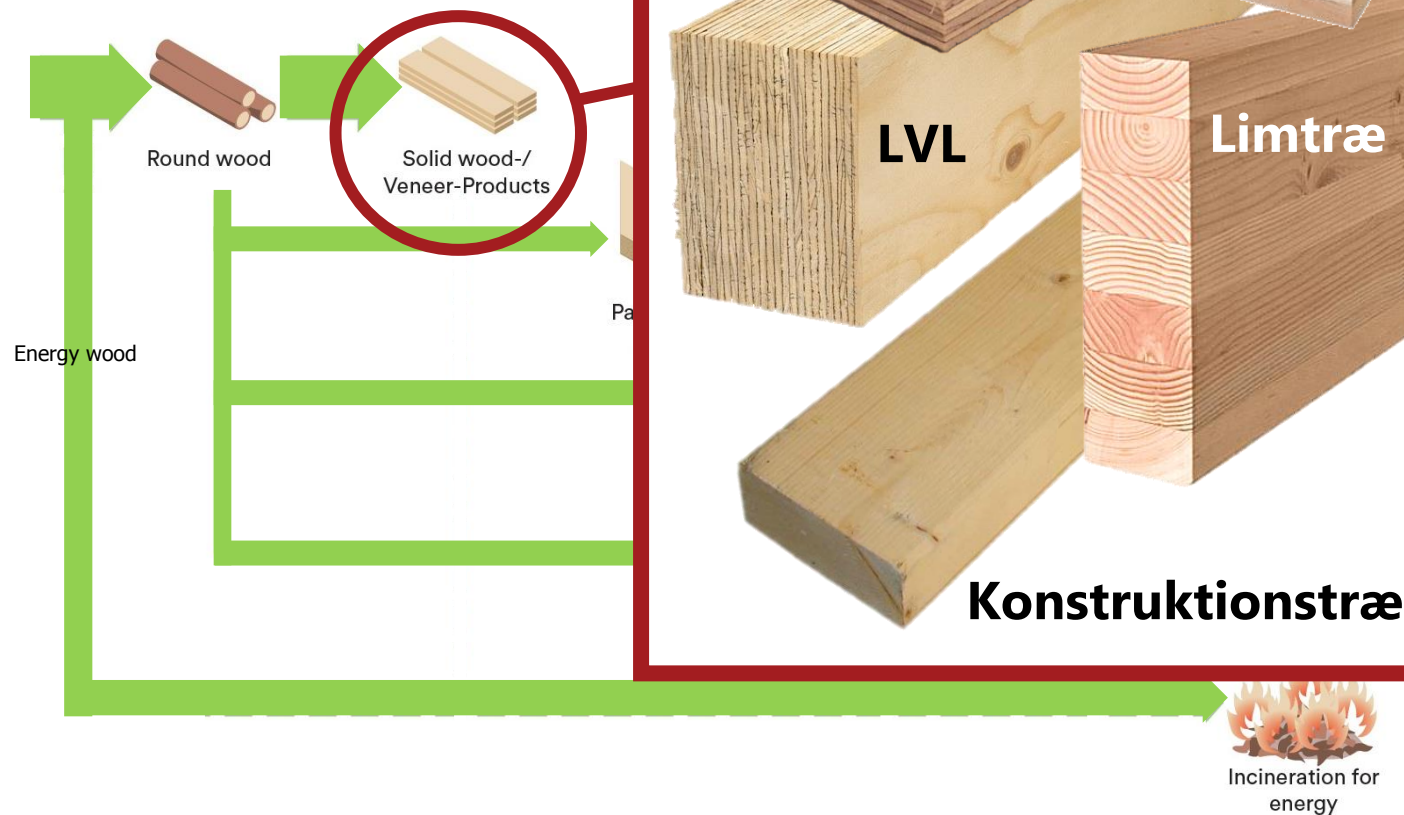

Fra skov til byggematerialer og energi

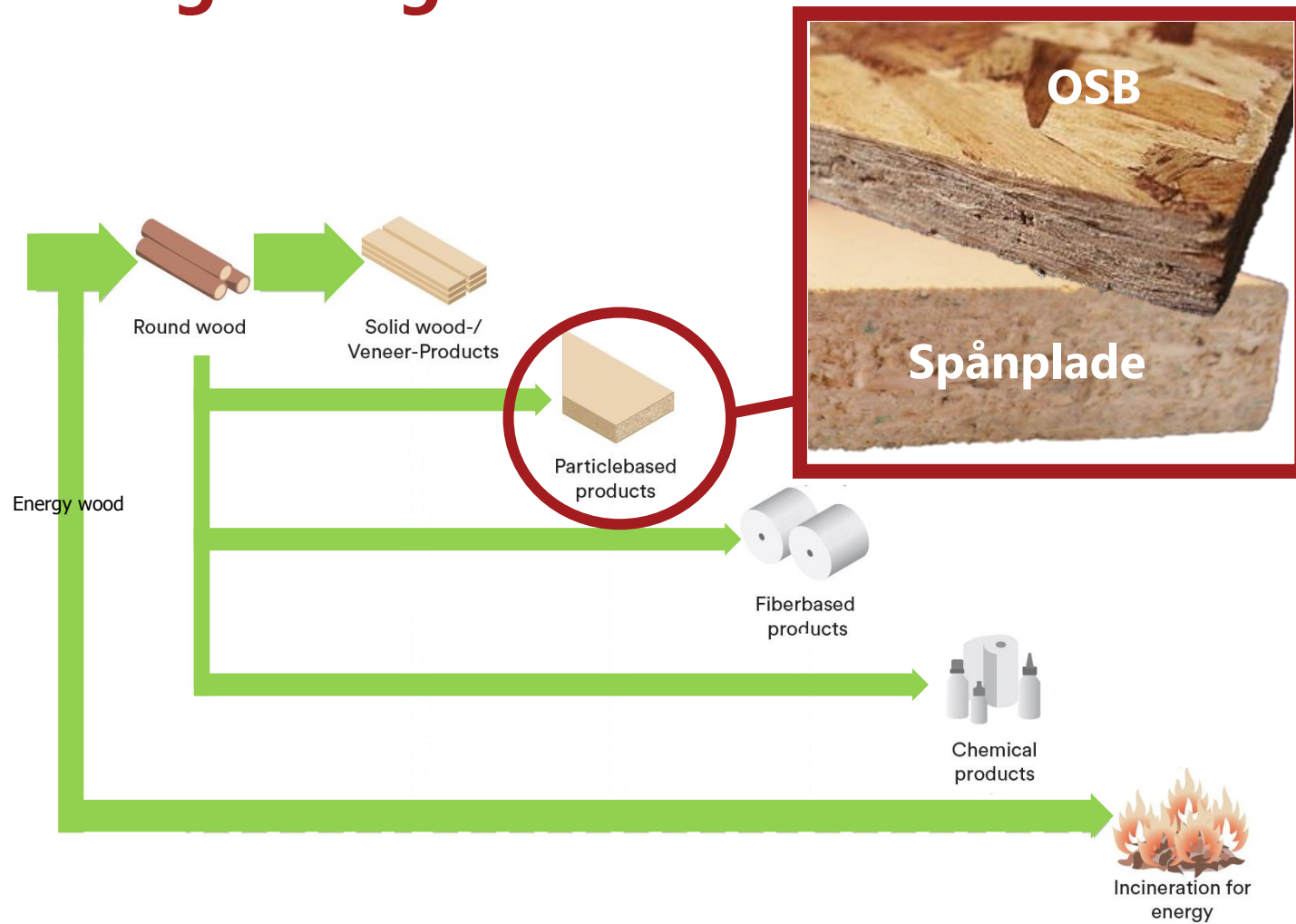

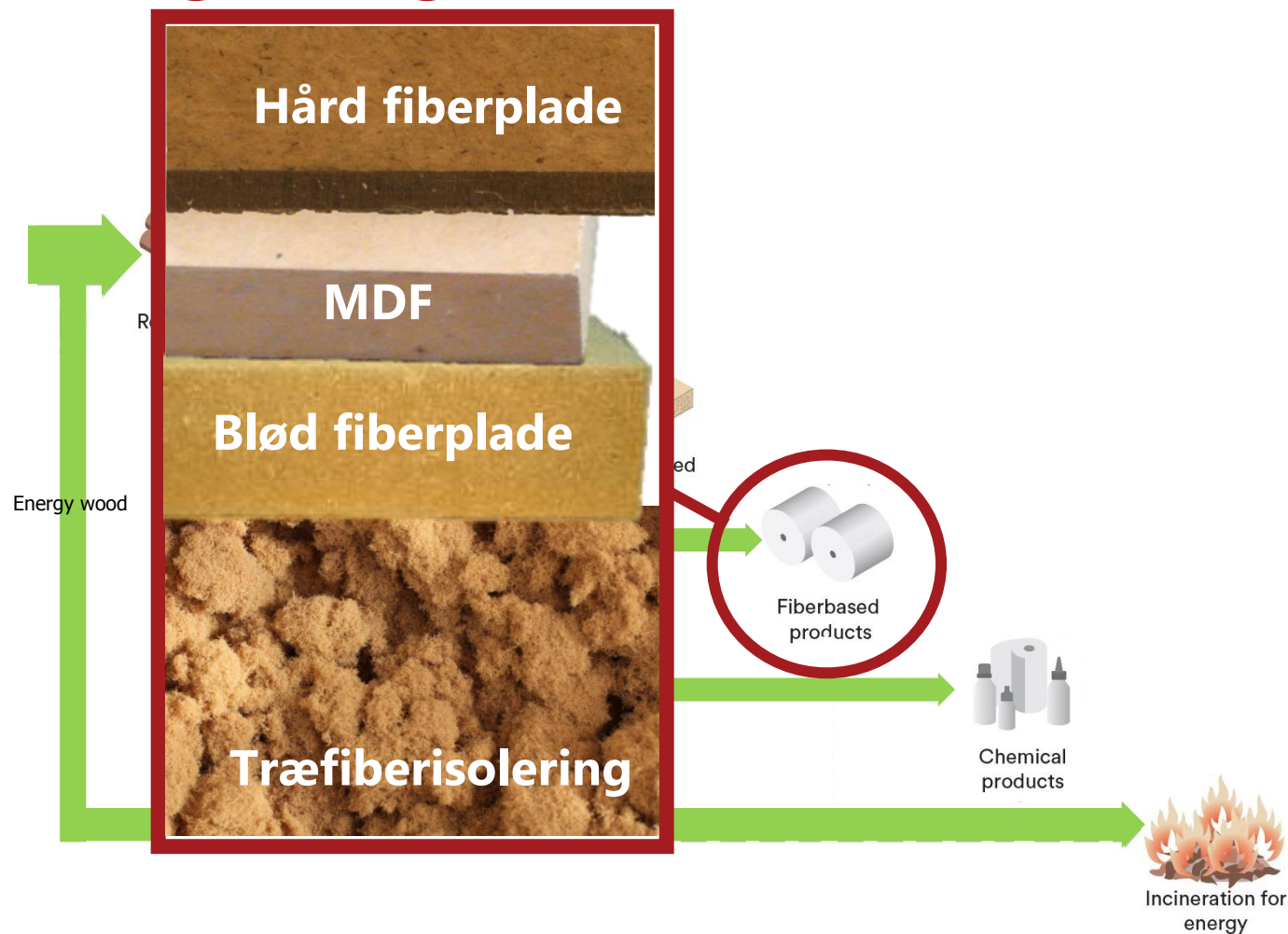
Fra skov til byggematerialer og energi

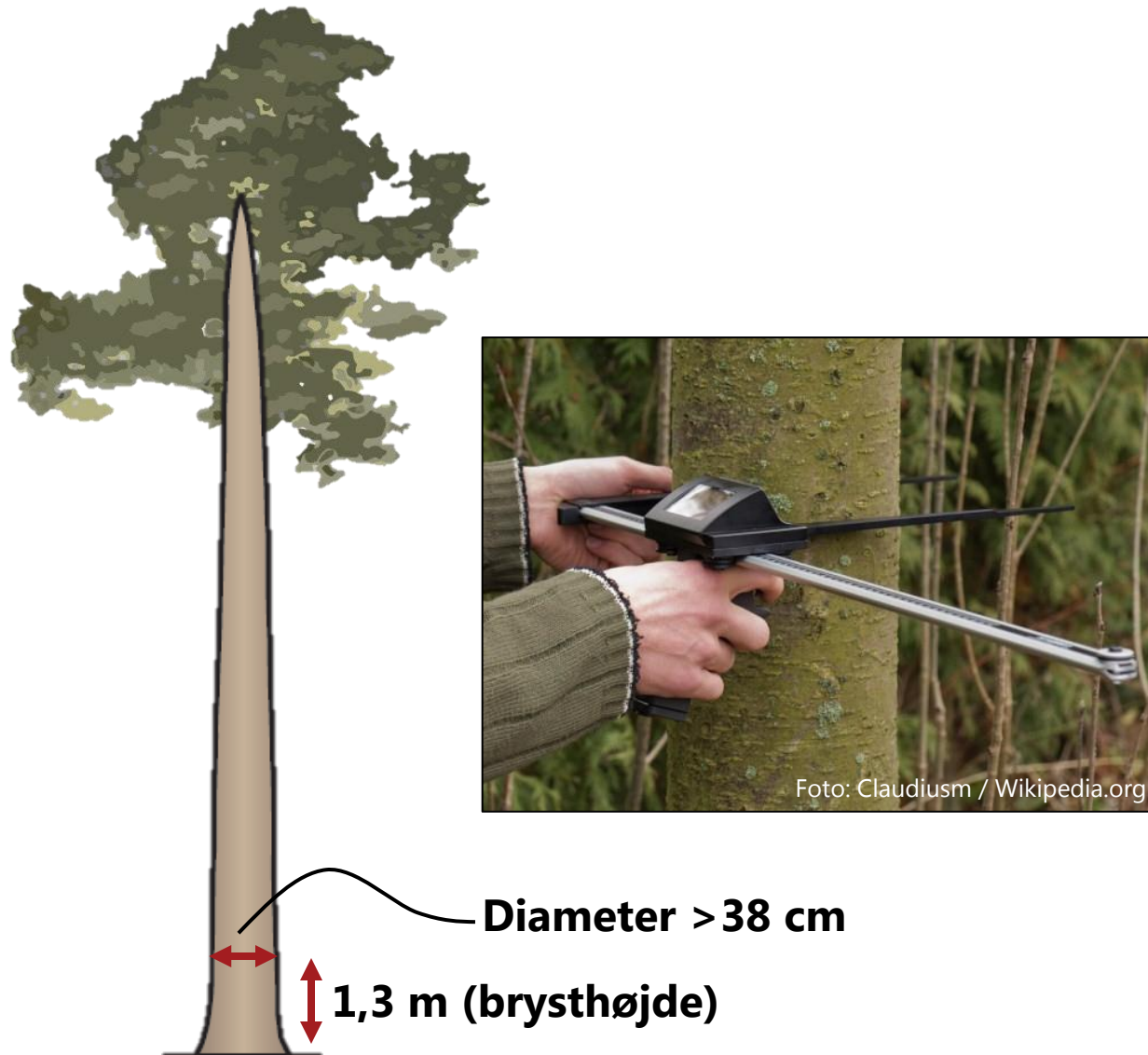
Fra skov til byggematerialer og energi

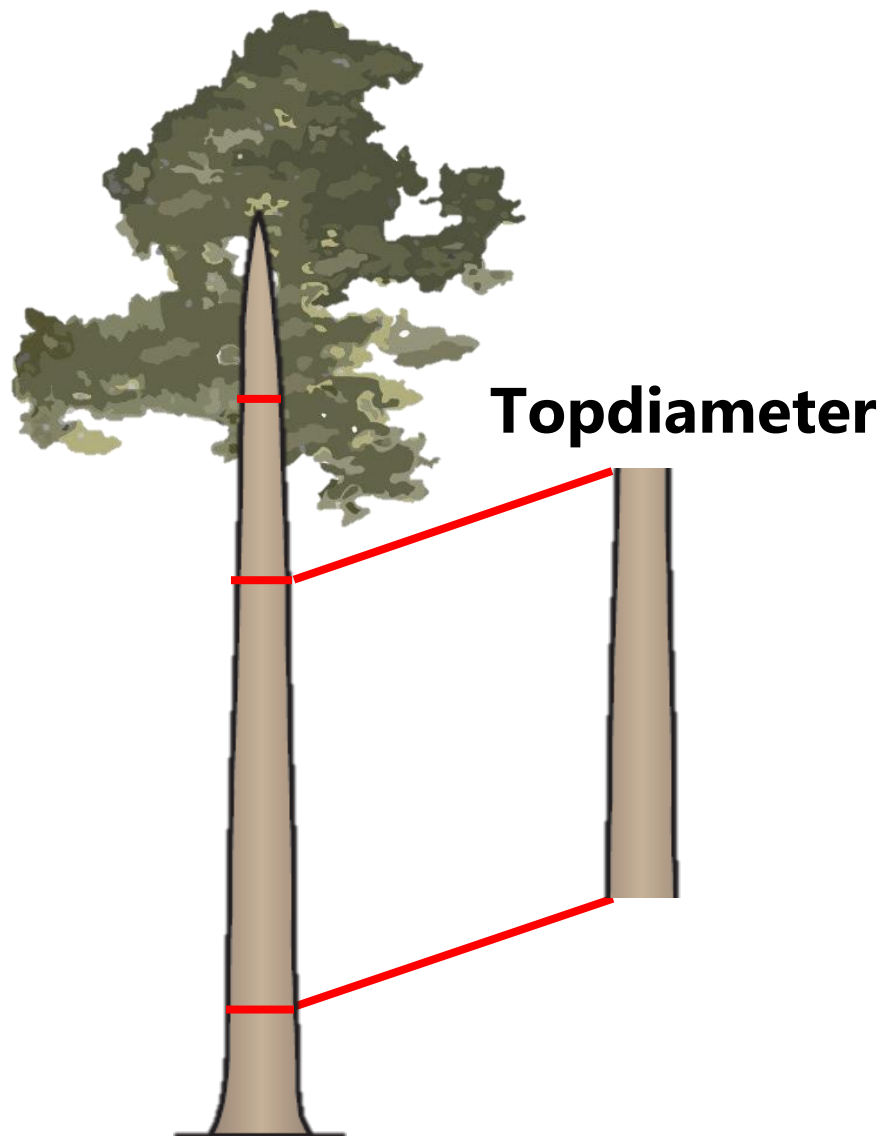
Fra skov til byggematerialer og energi

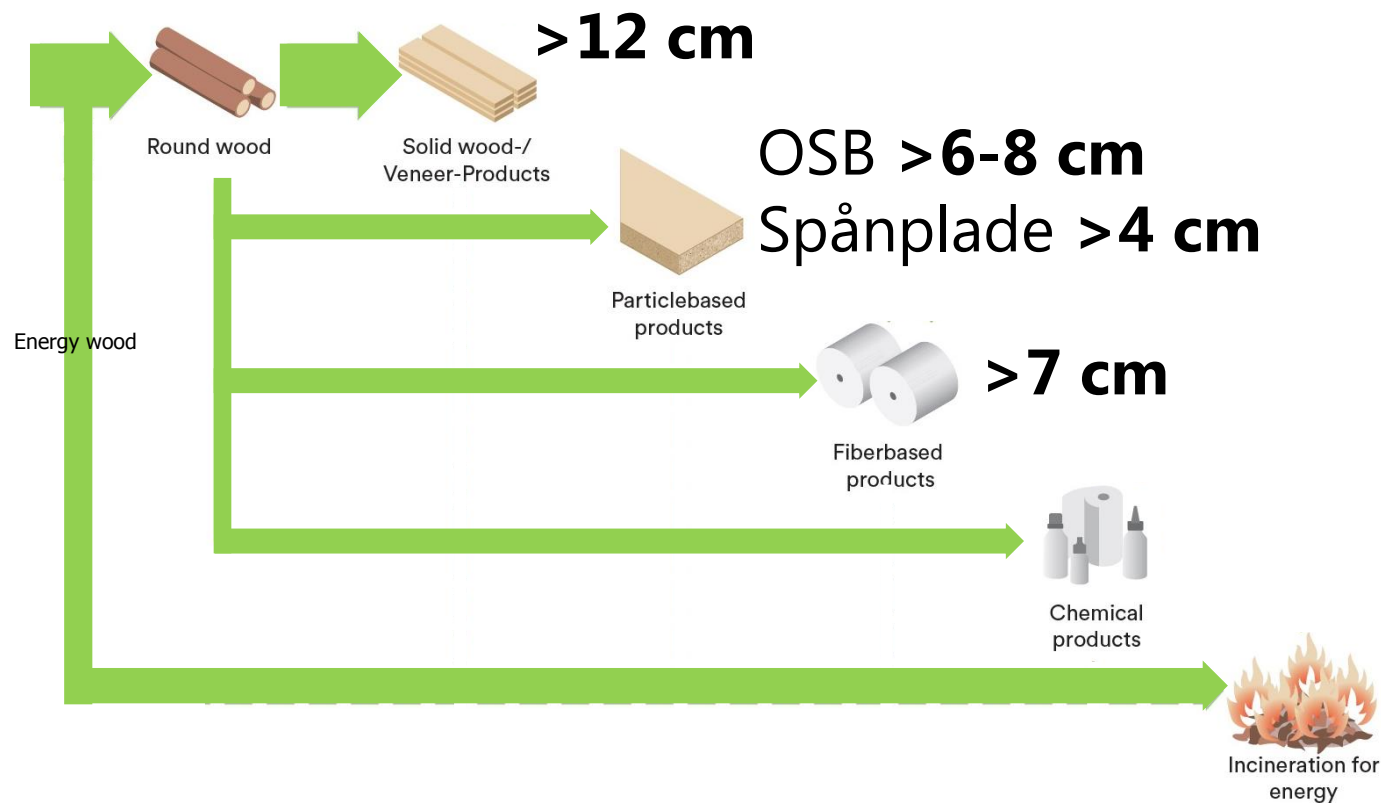
Hvad bestemmer sortimentet af produkter?

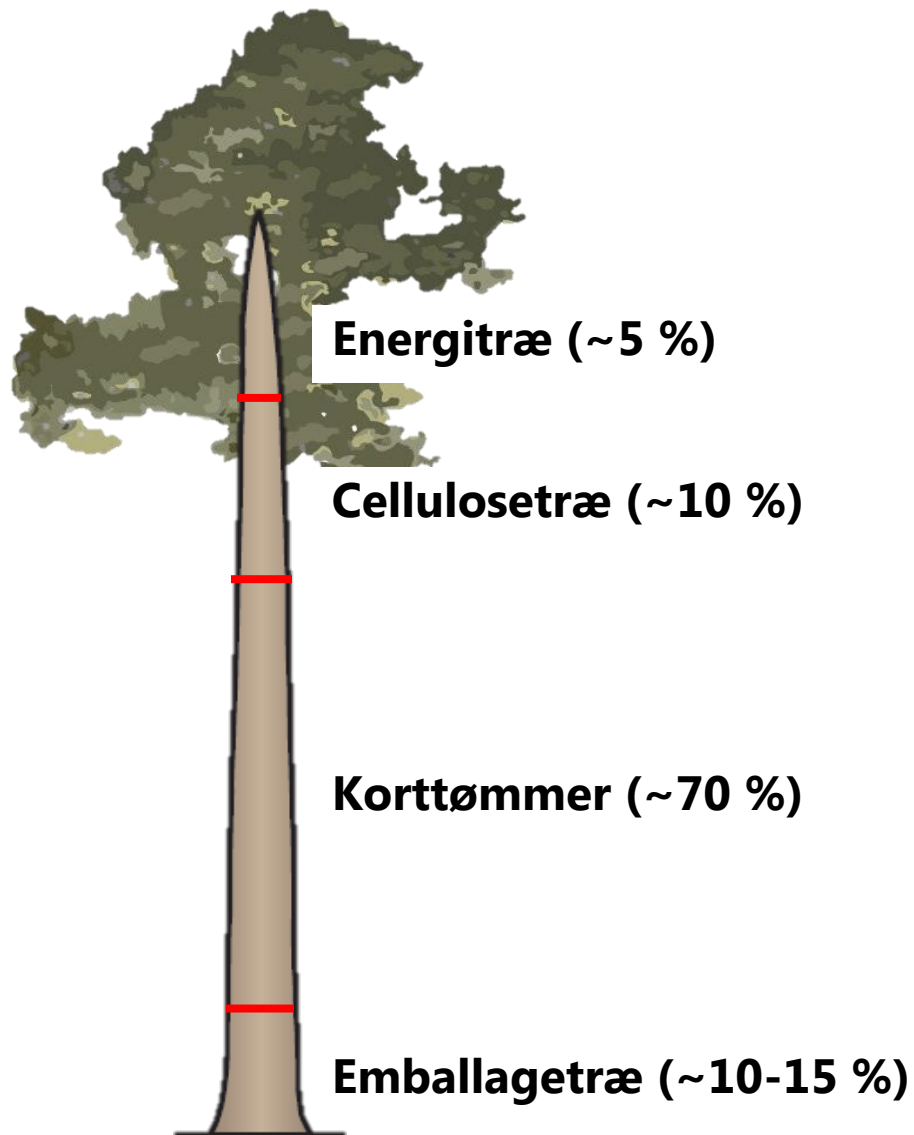
Hvad bestemmer sortimentet af produkter?

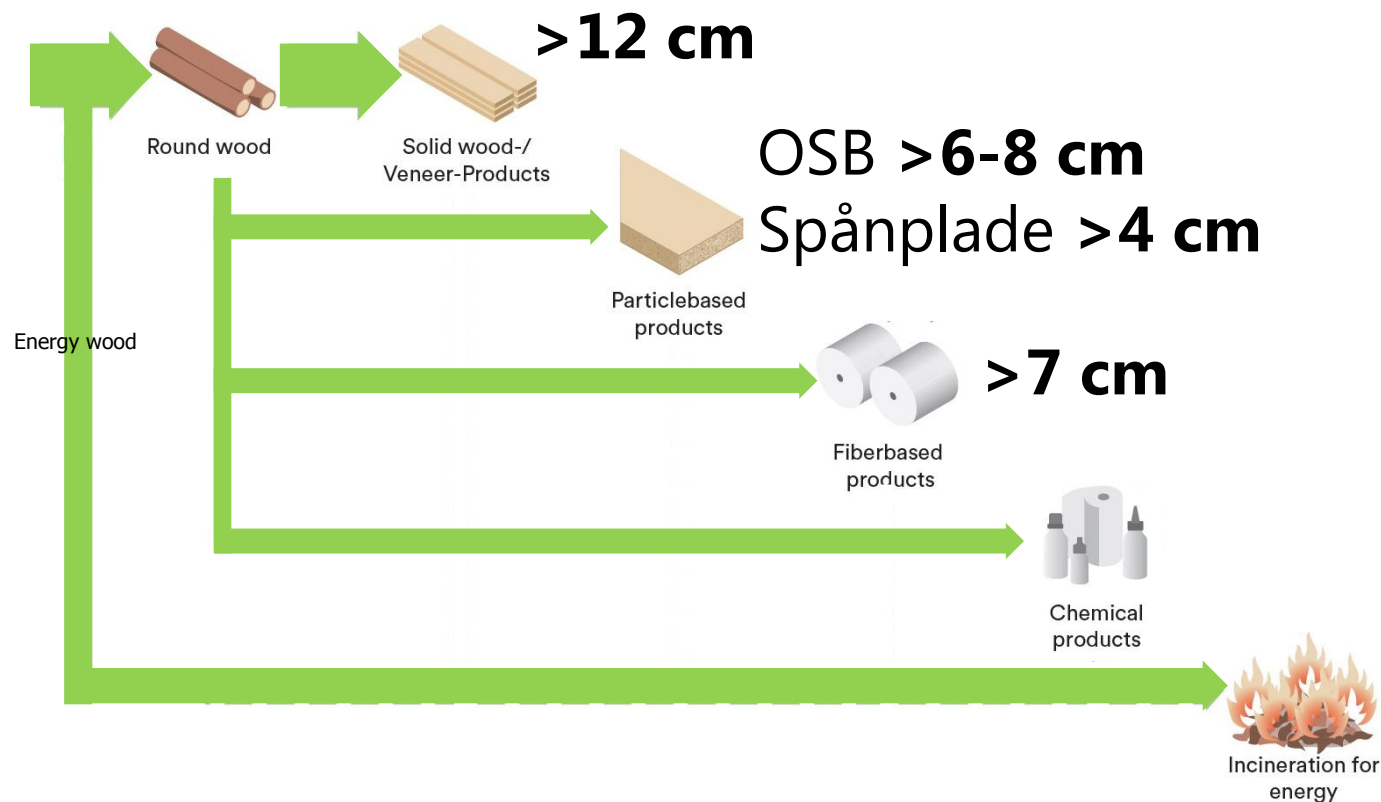
Krav til topdiameter på træstok

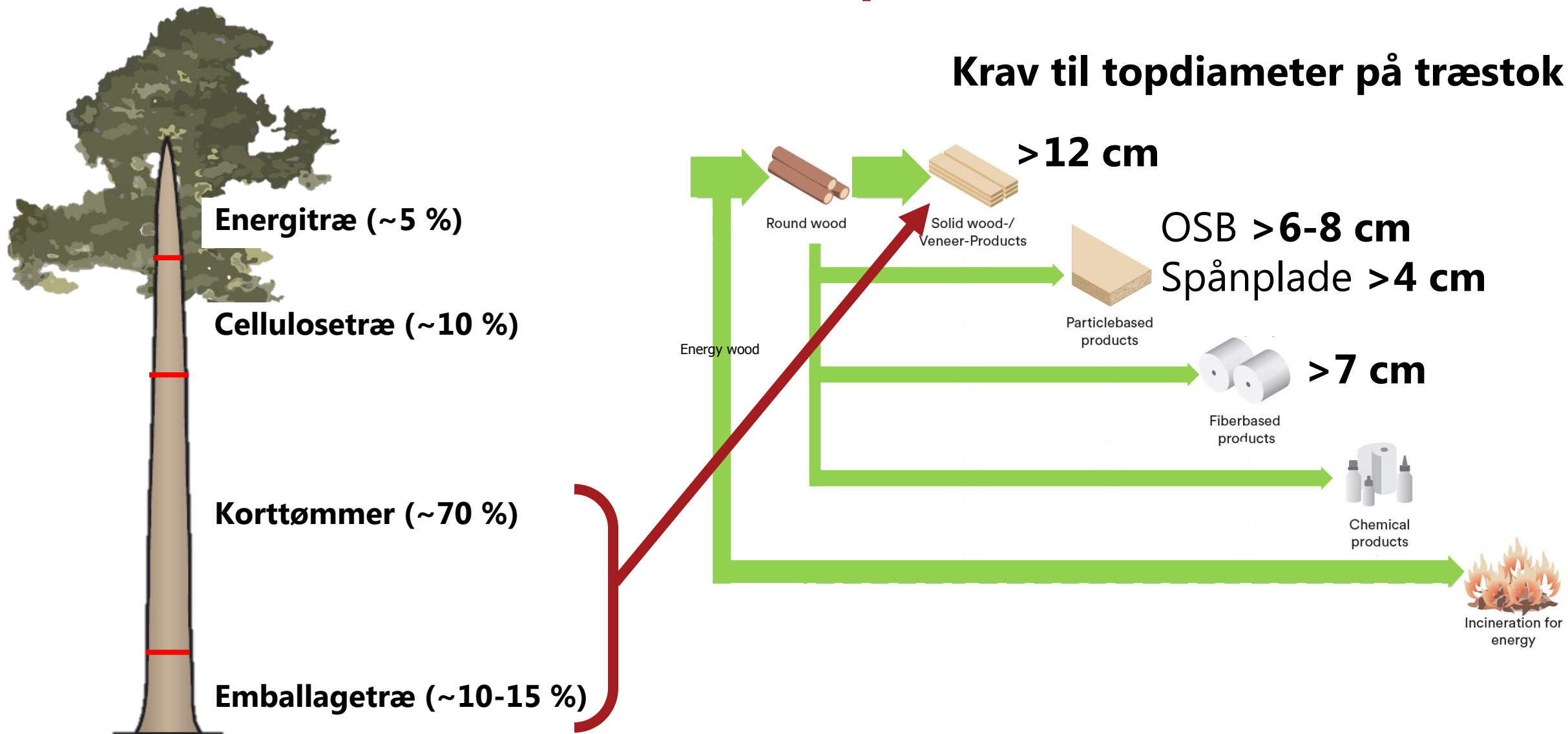
Hvad bestemmer sortimentet af produkter?

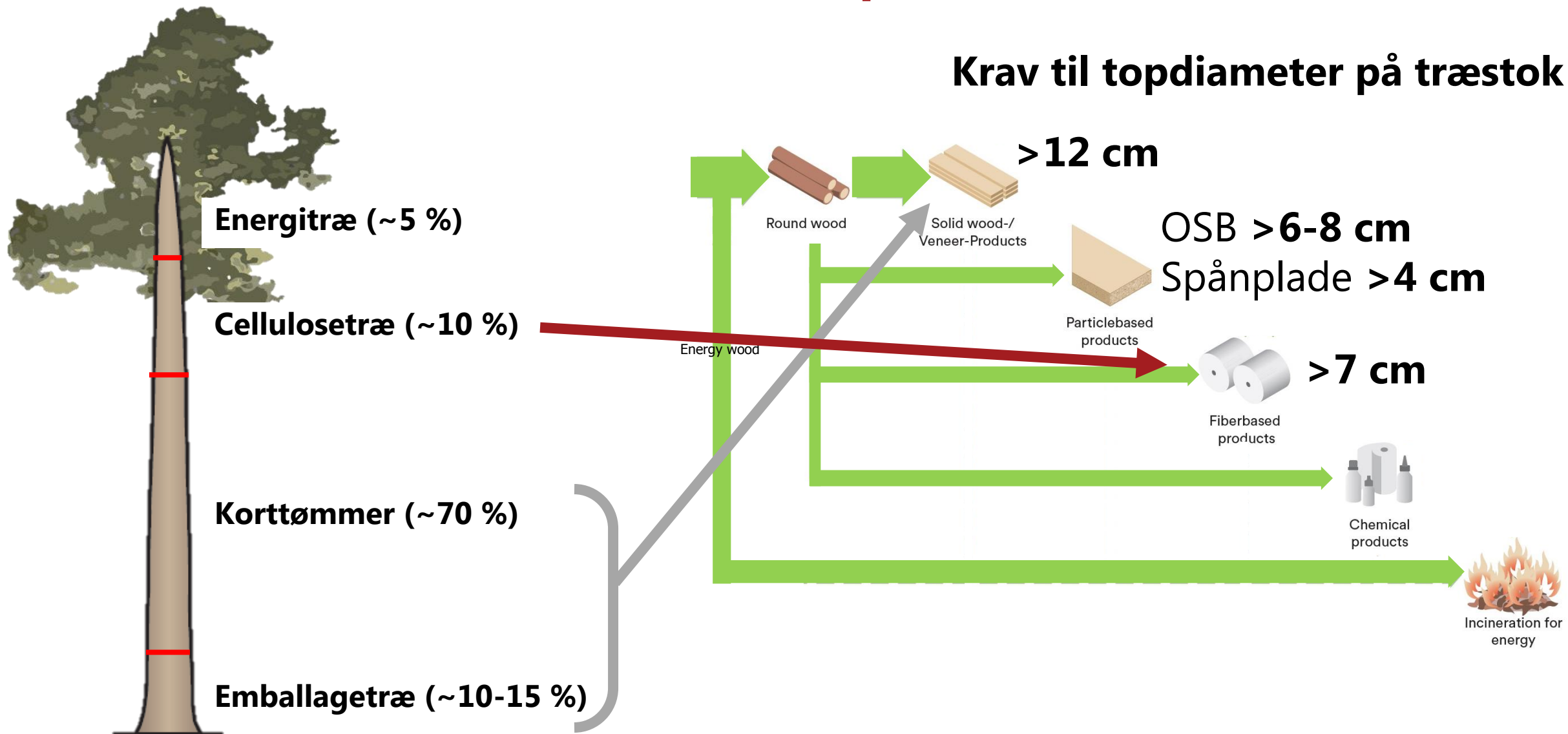
Krav til topdiameter på træstok

Hvad bestemmer sortimentet af produkter?

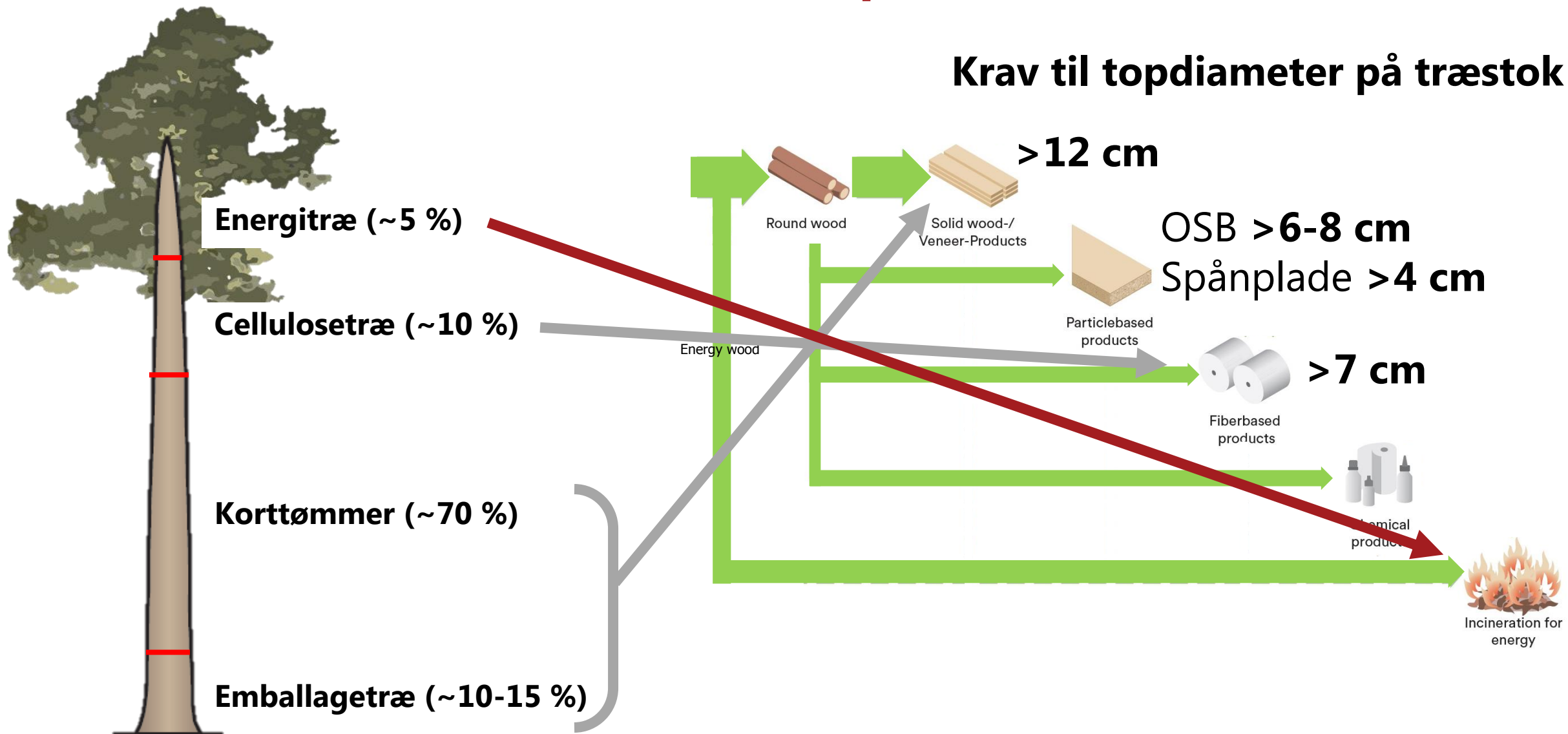

Hvad bestemmer sortimentet af produkter?

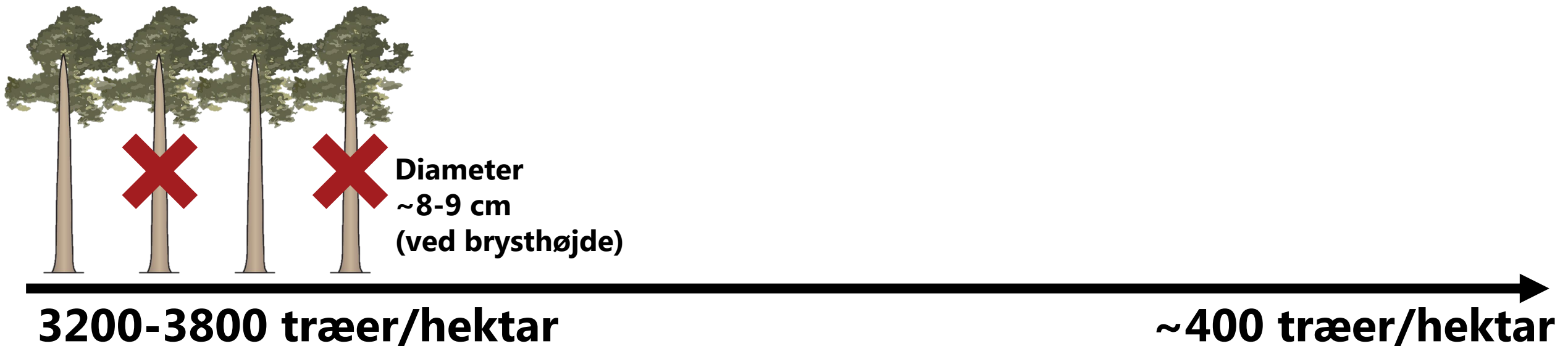

Hvad bestemmer sortimentet af produkter?

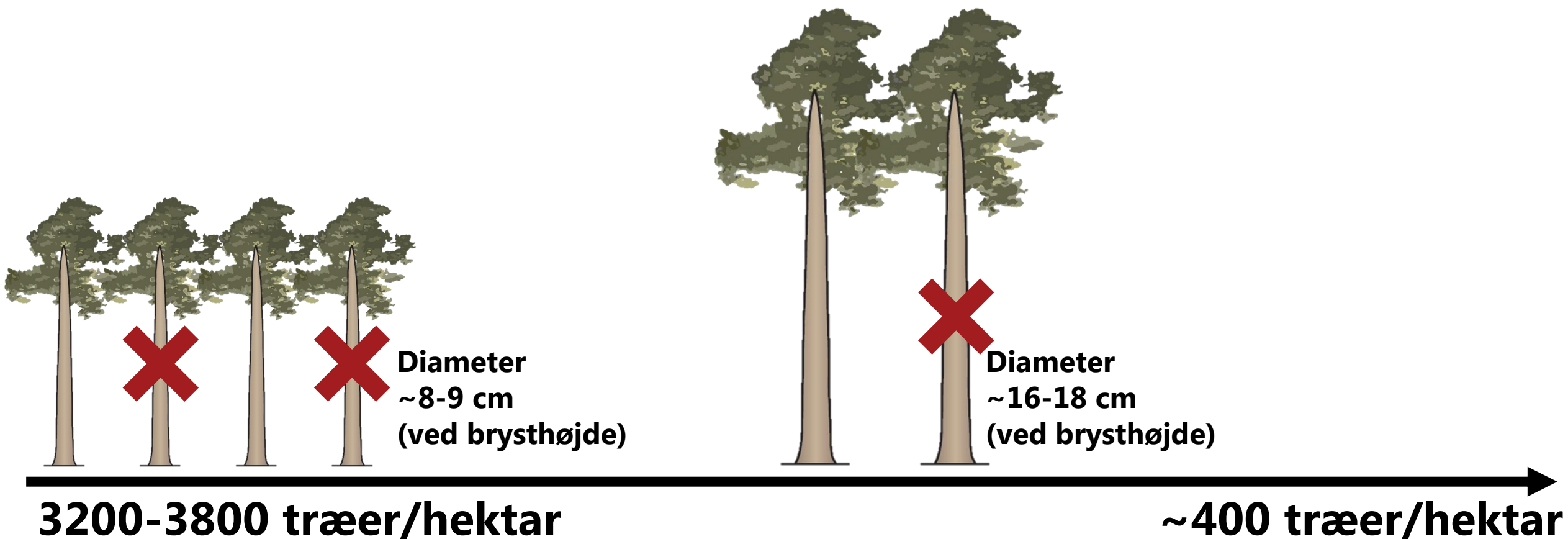
Træbiomasse fra skoven over en hel cyklus

- Tyndinger **mindsker antallet af træer** for at øge væksten af de tilbageværende. Tilvækst per hektar er nogenlunde konstant

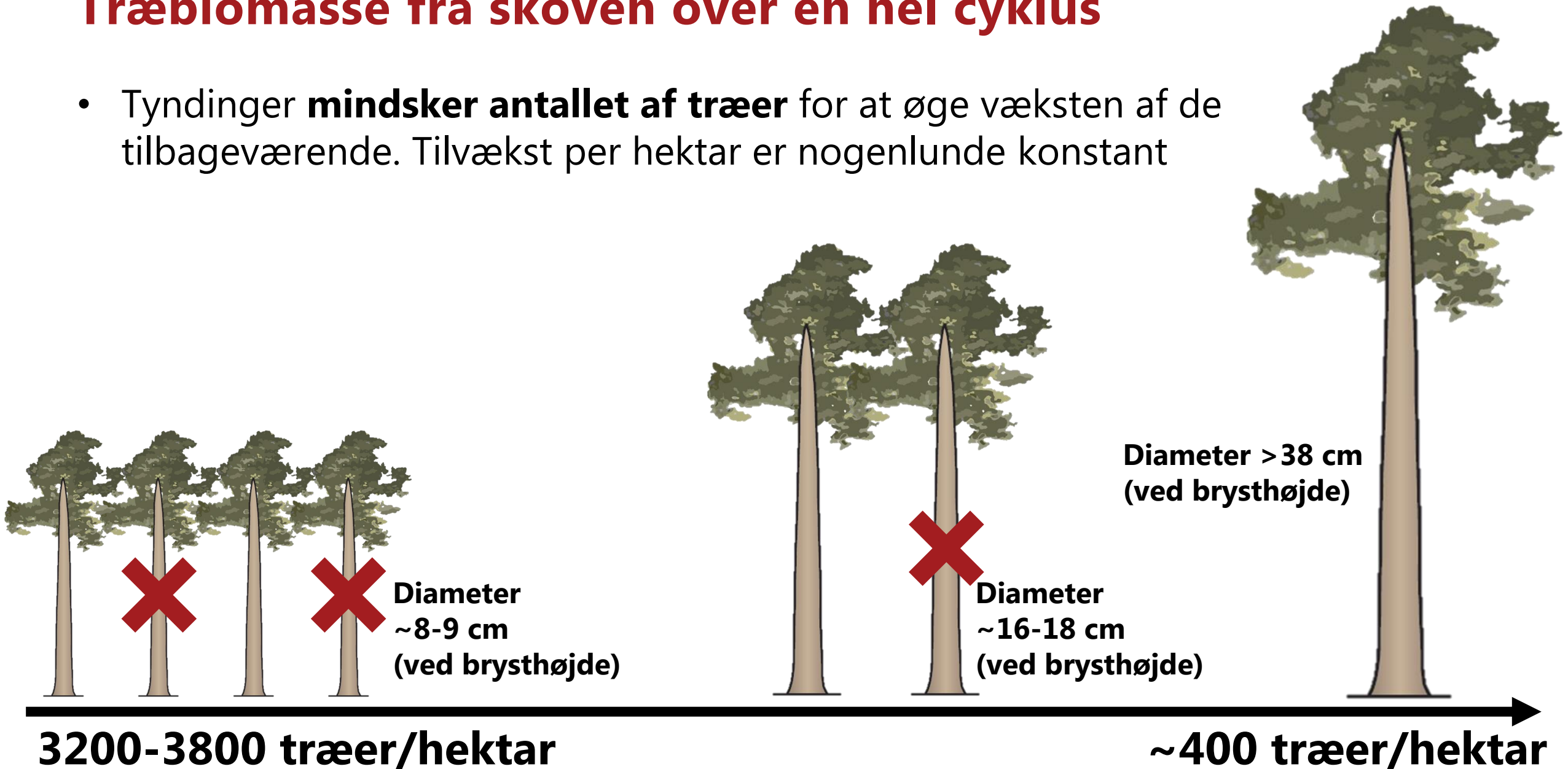
Træbiomasse fra skoven over en hel cyklus

- Tyndinger **mindsker antallet af træer** for at øge væksten af de tilbageværende. Tilvækst per hektar er nogenlunde konstant

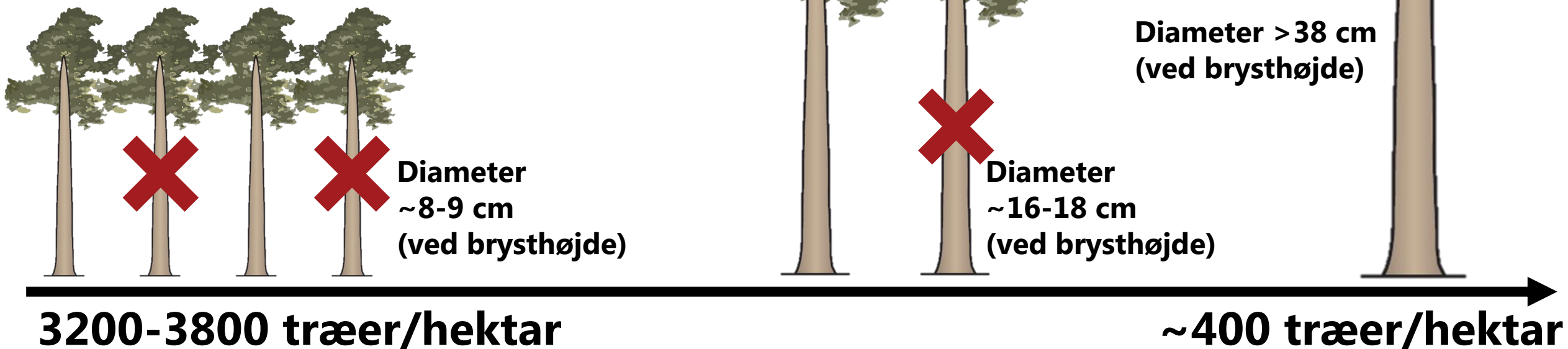
Træbiomasse fra skoven over en hel cyklus

- Tyndinger **mindsker antallet af træer** for at øge væksten af de tilbageværende. Tilvækst per hektar er nogenlunde konstant

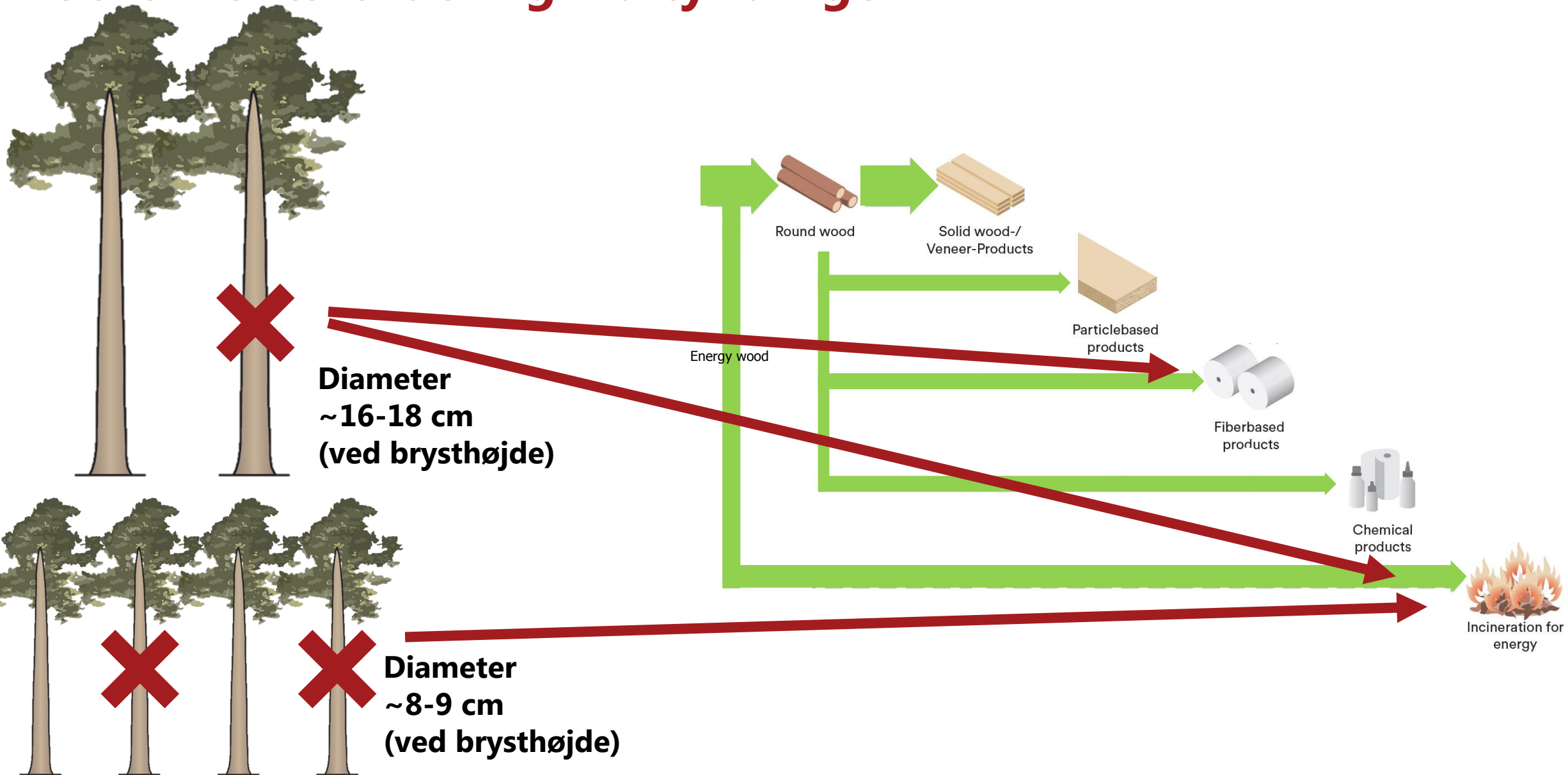

Træbiomasse fra skoven over en hel cyklus

- Tyndinger **mindsker antallet af træer** for at øge væksten af de tilbageværende. Tilvækst per hektar er nogenlunde konstant
- Over en livscyklus (omdrift) kommer **cirka halvdelen af træbiomassen fra tyndinger** (~1 mio. tons/år)

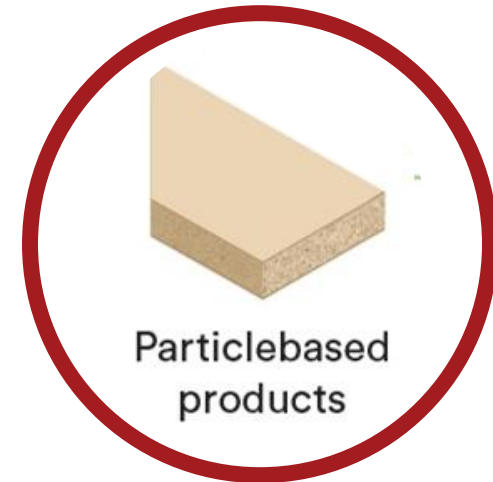
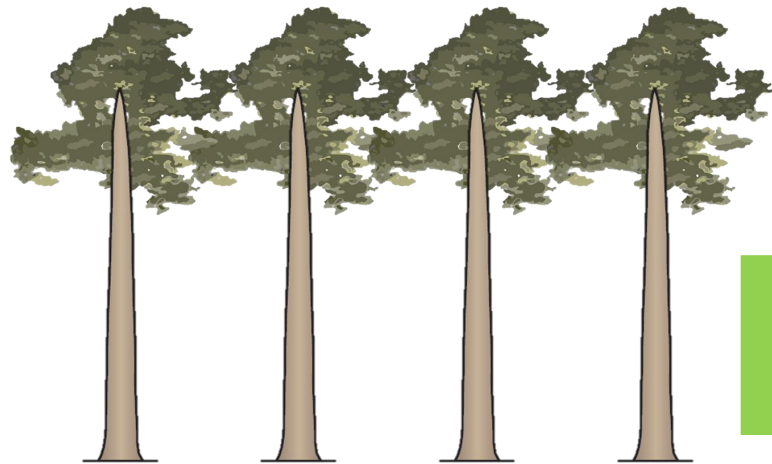

Sortimentsfordeling fra tyndinger

Dagens store spørgsmål

1. Hvordan bliver træbiomasse til byggematerialer?

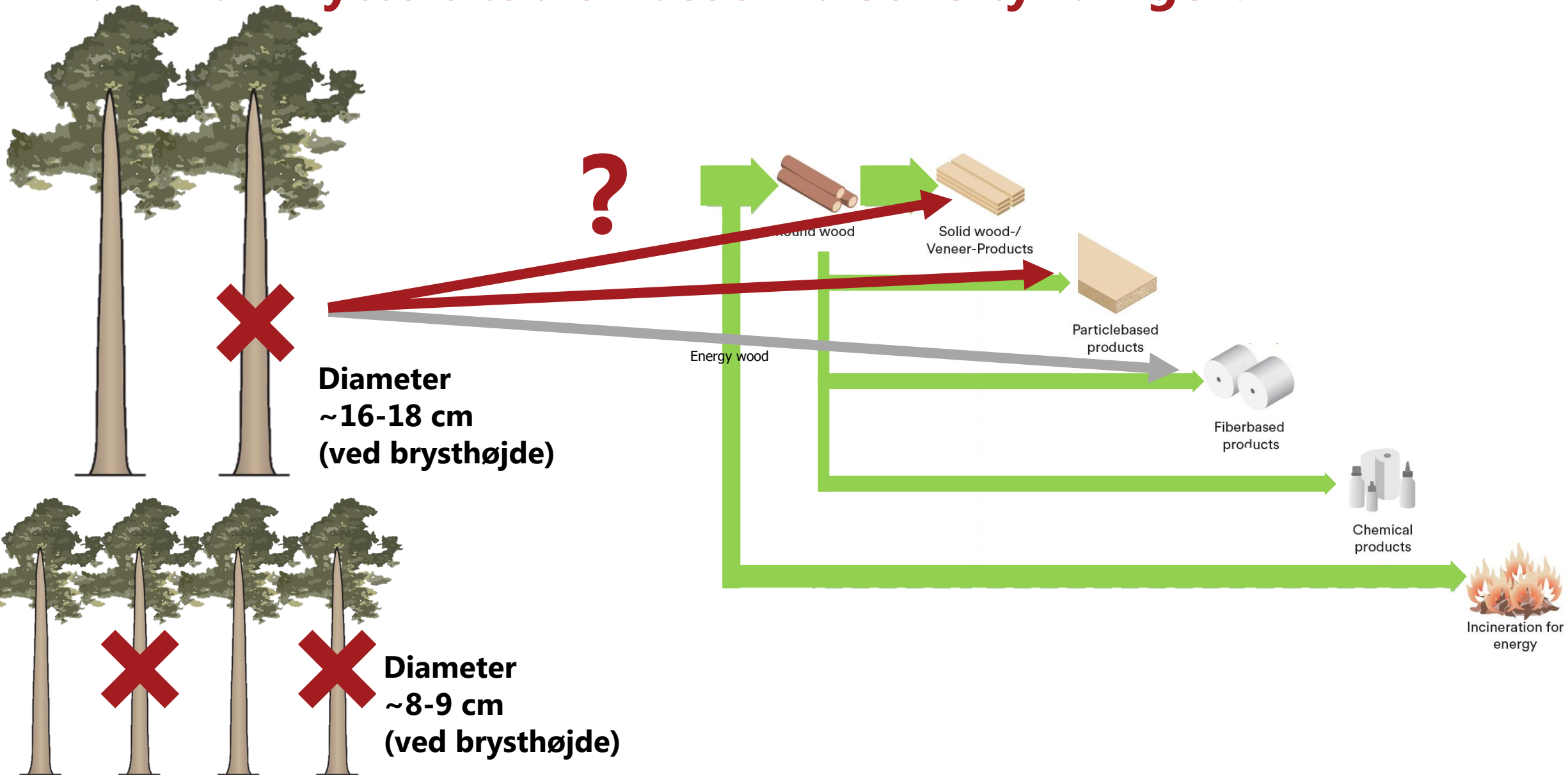

2. Hvordan kan træbiomasse fra skovbruget udnyttes bedre?

3. Hvordan kan træbiomasse ude i samfundet udnyttes bedre?

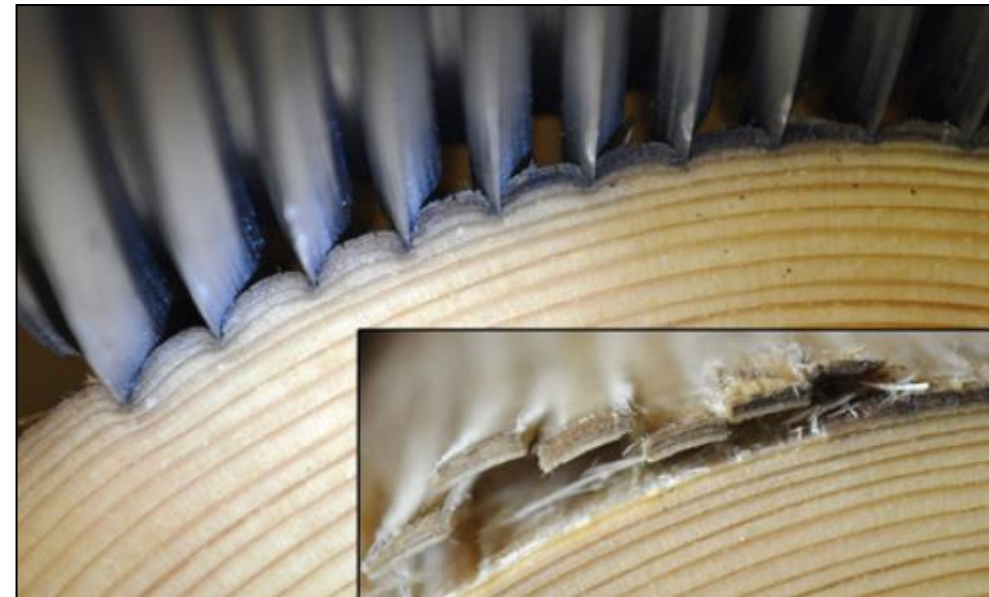
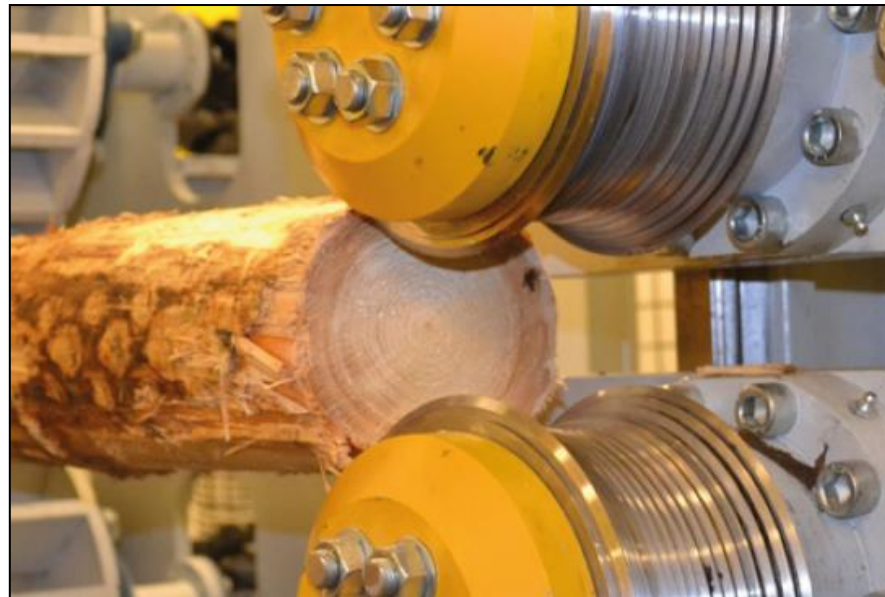
Kan man flytte træbiomasse fra sene tyndinger?

Kan vi skille mindre træstokke ad i større stykker?

- Makro-fiber teknologi **skræller træstokken** til lange fiberlameller
- Pilotskala: Topdiameter > 10 cm (skræller diameter ned til 4 cm)
- Potentiale for videre forarbejdning af tilbageværende stok (evt. spånplade)

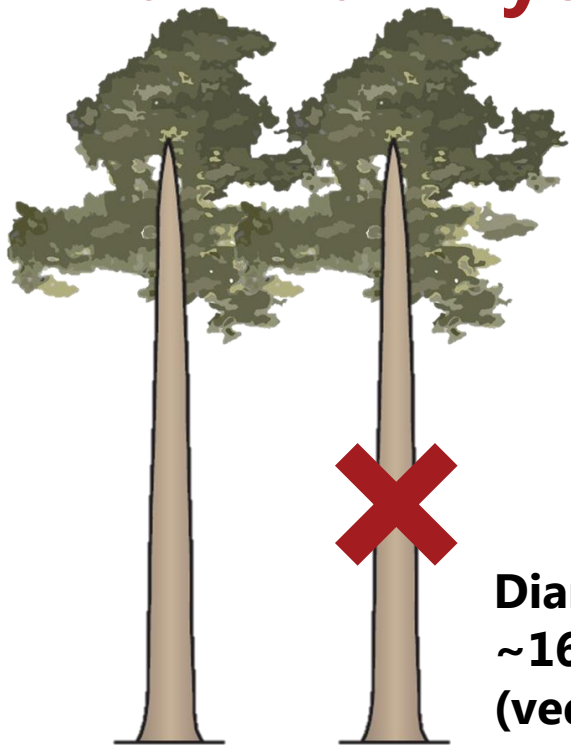
Kan vi samle mindre træstykker til større elementer?

- Udskæring af **kortere (~1,5 m), rette træstykker** til limtræproduktion
- Mulighed for **anvendelse af kortere træstokke**

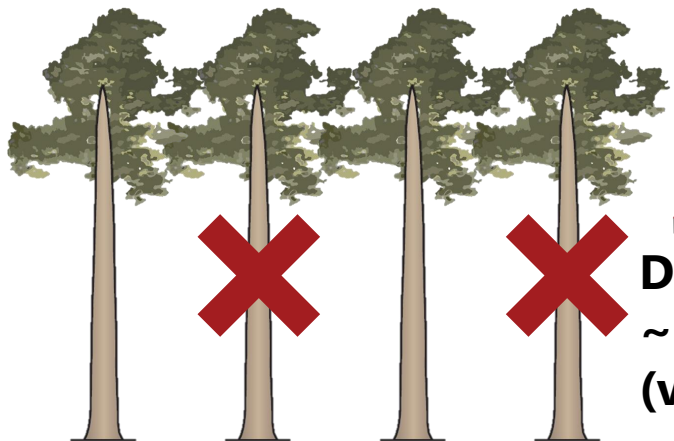

Foto: SRF, 10VOR10, Fredag d. 02/10/2020, kl. 22:39

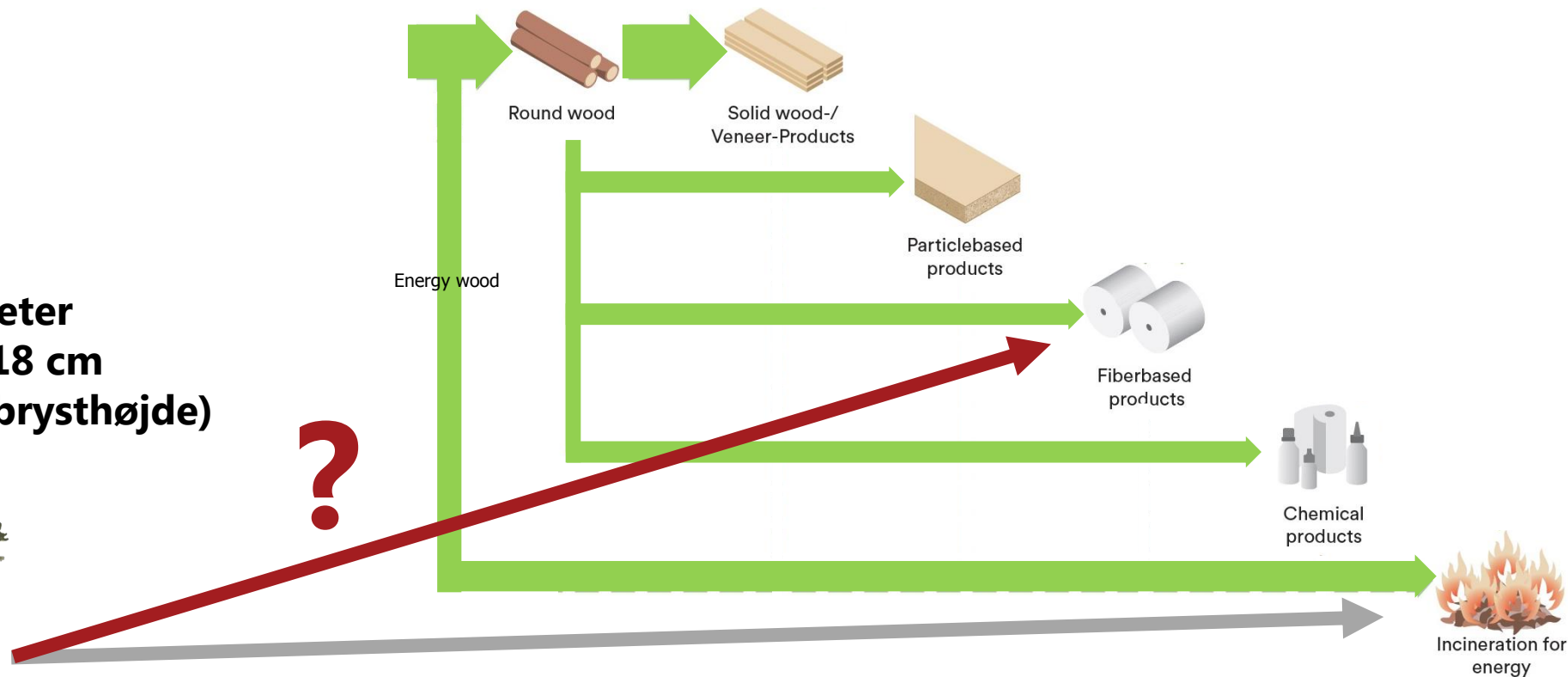
Kan man flytte træbiomasse fra tidlige tyndinger?

**Diameter
~16-18 cm
(ved brysthøjde)**

**Diameter
~8-9 cm
(ved brysthøjde)**

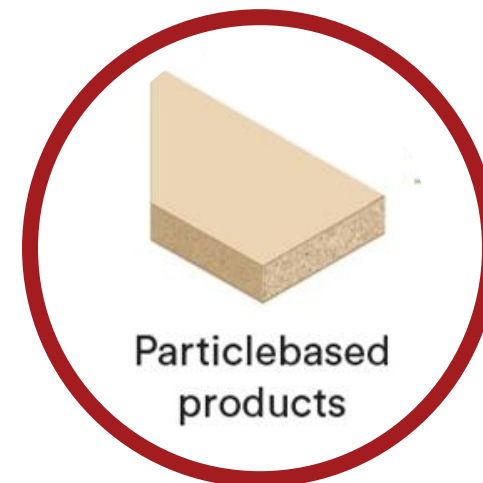
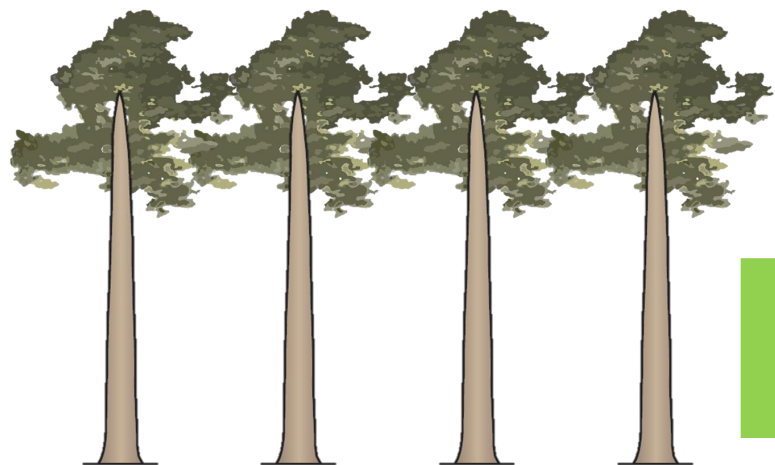
Kan vi lave træfiberisolering af de tidlige tyndinger?

- Udfordring: **Mindre diameter** betyder (relativt) **mere bark**
- Kunne man lave **isoleringsmaterialer** ved formaling af små træstokke? (og ellers er der mulighed for at lave spånplader...)

Dagens store spørgsmål

1. Hvordan bliver træbiomasse til byggematerialer?

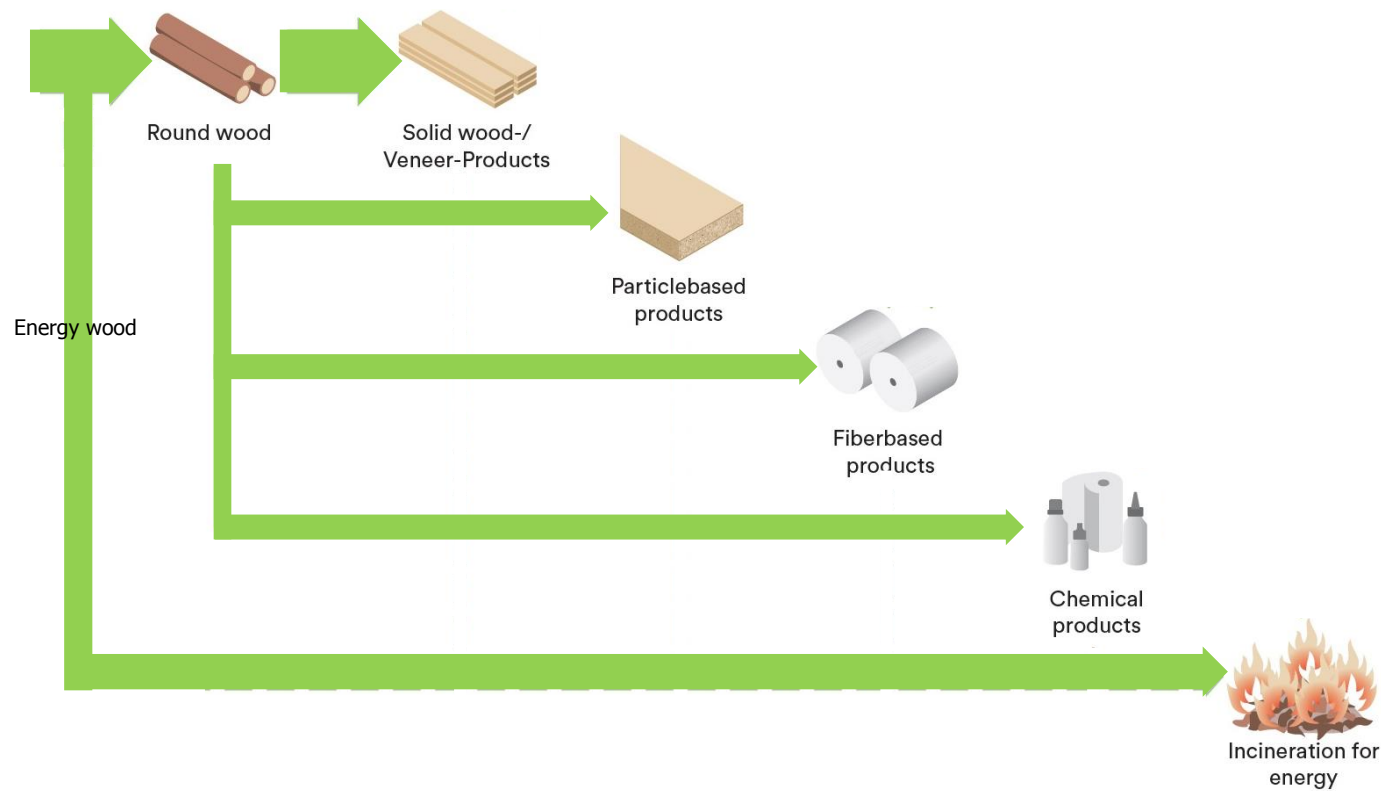

2. Hvordan kan træbiomasse fra skovbruget udnyttes bedre?

3. Hvordan kan træbiomasse ude i samfundet udnyttes bedre?

En bedre udnyttelse kræver...

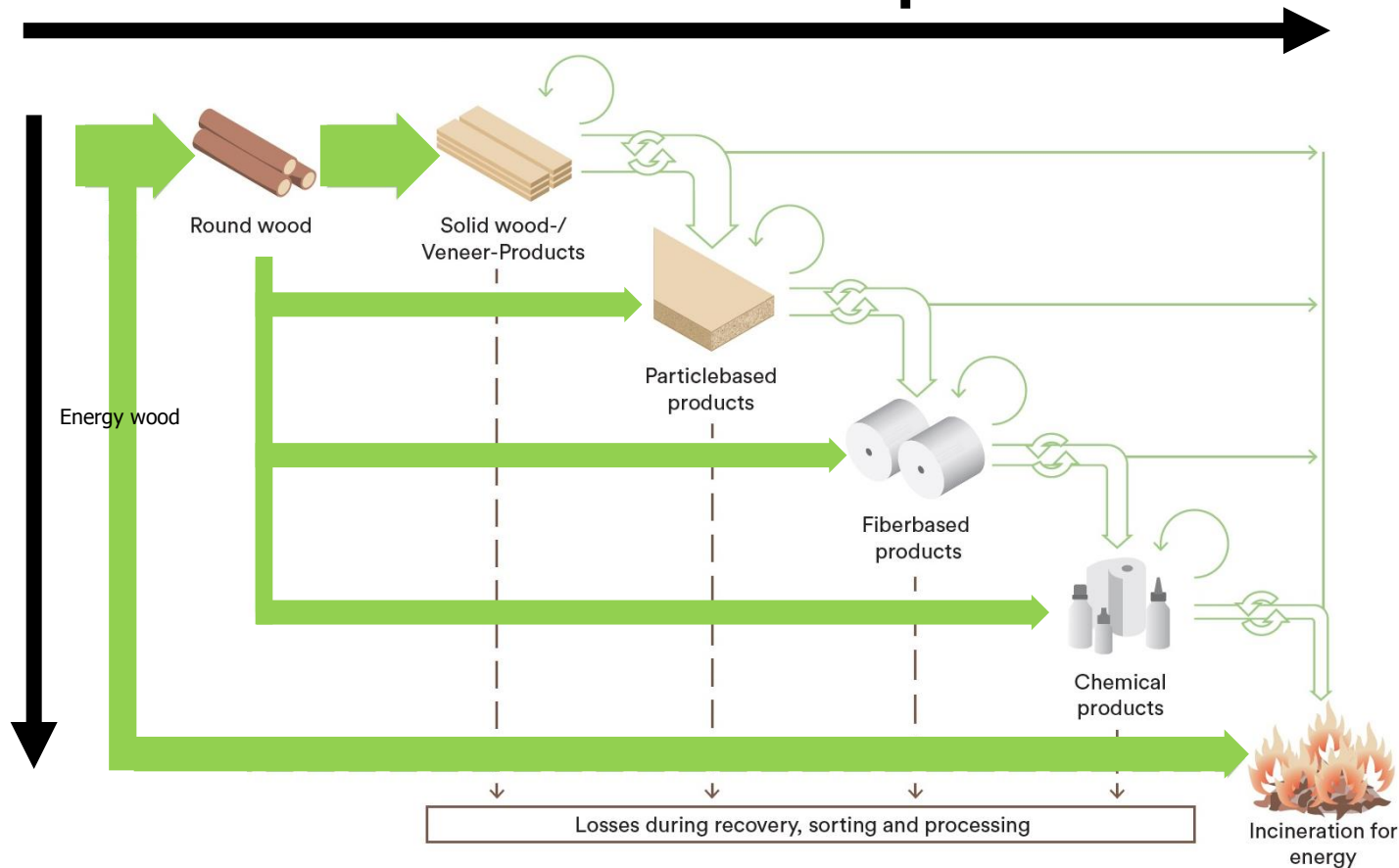

...effektivt genbrug og kaskadebrug af træbiomasse

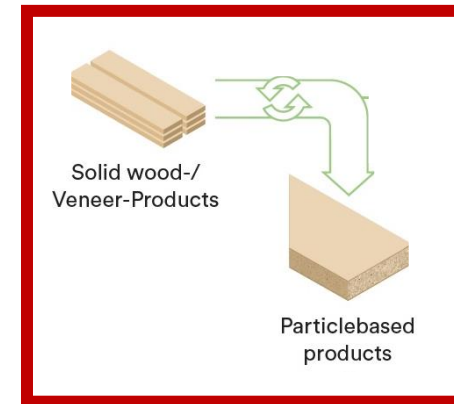
Træbiomasse i mindre og mindre stykker

Levetid af træbiomasse i produkter

Eksempel på kaskadebrug i Danmark

- Indsamling af træ på genbrugsstationer **~400.000 tons/år**
- Halvdelen af energitræet vurderes egnet til genanvendelse

Spånplader
~50%

Energi ved
forbrænding
~50 %

Foto: RenoSyd

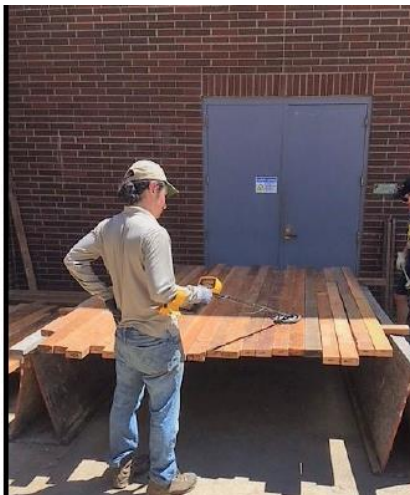

Foto: D-Kuru / Wikipedia.org

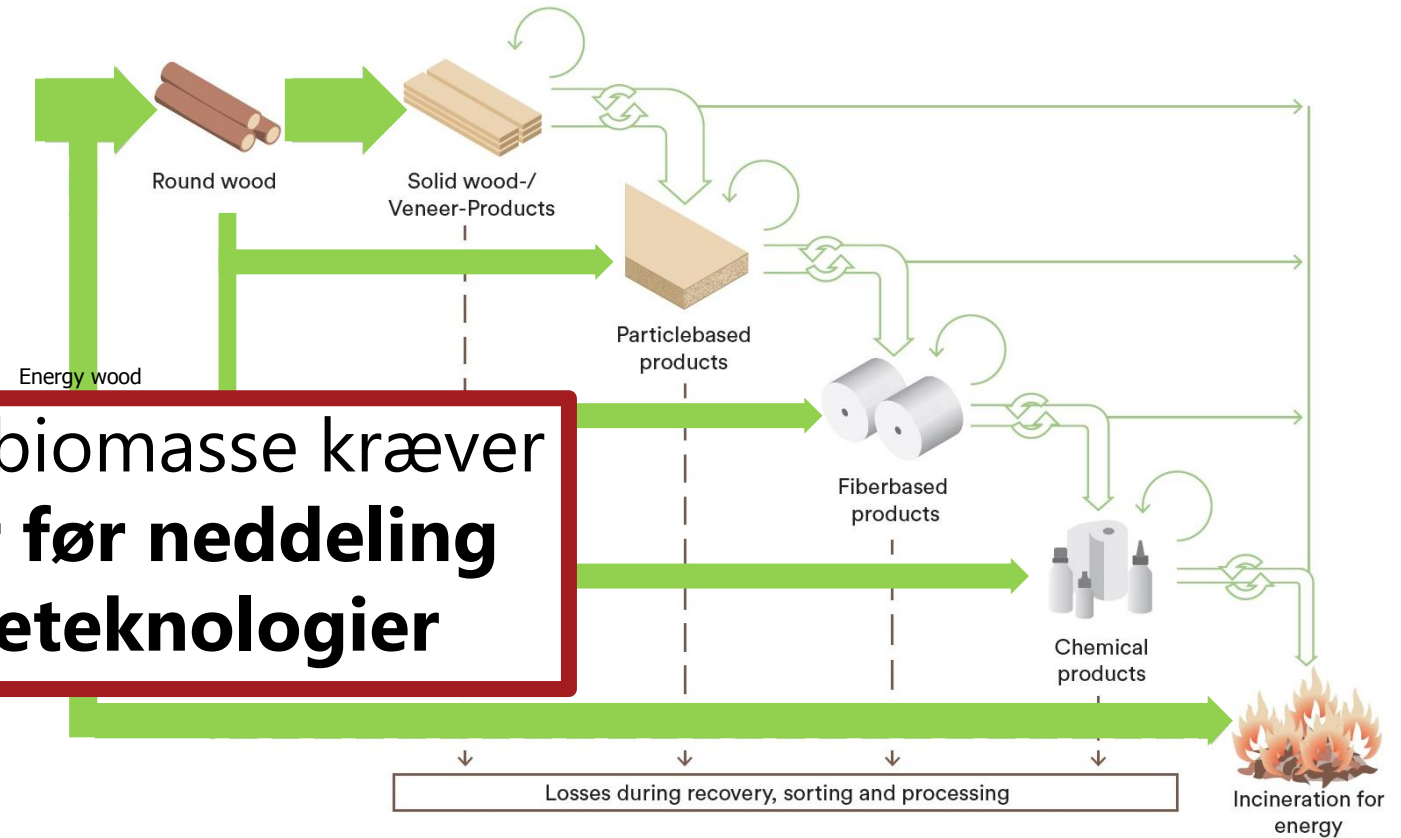
Kan vi genbruge træ til andre produkter før neddeling?

- Genbrugstræ kan **modificeres** (fx varmebehandles) så holdbarheden i udendørs miljø øges
- Kan **konstruktionstræ fra nedrivninger genbruges** til nye konstruktioner (fx i limtræ, CLT, mv.)?

www.infuturewood.info/

...effektivt genbrug og kaskadebrug af træbiomasse

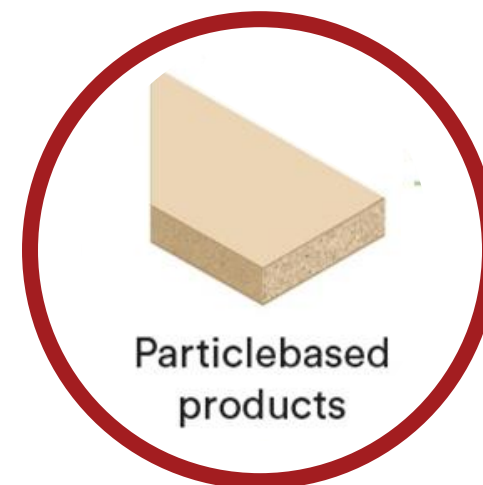

Mere effektiv udnyttelse af træbiomasse kræver

- **genbrug i nye produkter før neddeling**
- **breder vifte af materialeteknologier**

Dagens store spørgsmål

1. Hvordan bliver træbiomasse til byggematerialer?

2. Hvordan kan træbiomasse fra skovbruget udnyttes bedre?

3. Hvordan kan træbiomasse ude i samfundet udnyttes bedre?

Dagens store spørgsmål

1. Hvordan bliver træbiomasse til byggematerialer?

- Afhænger af hvordan fældede træer skilles ad (træbiomasse $\neq$ metervare)

2. Hvordan kan træbiomasse fra skovbruget udnyttes bedre?

- Øget genbrug og kaskadebrug med fokus på materialer før energi

3. Hvordan kan træbiomasse ude i samfundet udnyttes bedre?

- Bredere vifte af materialeteknologier til små træstokke og genbrug

**Der findes allerede eksempler på nye materialeteknologier...
...men mere forskning & innovation vil understøtte udviklingen**

Spørgsmål?
eet@ign.ku.dk